

Børnevaccinations- programmet i Danmark

Børnevaccinationsprogrammet i Danmark

12. udgave

© Sundhedsstyrelsen, juli 2019.

Publikationen kan frit refereres
med tydelig kildeangivelse.

Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S

www.sst.dk

Elektronisk ISBN: 978-87-7014-056-0

Den trykte versions ISBN: 978-87-7014-057-7

Tryk

Rosendahls a/s

Bestil hos

Rosendahls a/s

T +4543632300

F +4543635329

www.rosendahls.dk

Publikationen er gratis, men du skal betale forsendelsen.

Publikationen ligger også på www.sst.dk

Indholdsfortegnelse

Indledning	5
Vaccinationsprogrammet	6
Hvorfor vaccinerer vi i Danmark?	7
Sygdommene	8
Difteri	8
Stivkrampe	8
Kighoste	9
Polio (børnelammelse).....	10
Hjernehindebetændelse (meningitis) og strubelågsbetændelse – forårsaget af Hib-bakterien	10
Hjernehindebetændelse (meningitis) og andre sygdomme – forårsaget af pneumokokker	11
Mæslinger.....	12
Fåresyge	12
Røde hunde.....	13
Livmoderhalskræft, analkræft og kønsvorter	13
Vaccinerne	15
Spørgsmål og svar om vaccination.....	16
Bivirkninger.....	18
Difteri-stivkrampe-kighoste-polio og Hib-vaccine (DiTeKiPolHib).....	20
Pneumokokvaccine.....	21
Mæslinge-, fåresyge- og røde hunde-vaccine (MFR)	22

Difteri-, stivkrampe-, kighoste- og poliovaccine til re-vaccination (DiTeKiPol re-vaccination)	23
HPV-vaccine mod livmoderhalskræft, analkræft og kønsvorter ..	23
Overvågning af vaccinationsprogrammet	25
Yderligere information.....	26

Indledning

Sundhedsmyndigheder verden over anbefaler, at børn bliver vaccineret mod sygdomme, der kan være alvorlige og give varige skader – og i værste fald medføre dødsfald.

Når dit barn følger det danske vaccinationsprogram, er det godt beskyttet mod at få følgende sygdomme:

- Difteri
- Stivkrampe
- Kighoste
- Polio
- Meningitis og strubelågsbetændelse forårsaget af bakterien *Haemophilus influenzae type b* (Hib)
- Meningitis og andre alvorlige sygdomme forårsaget af pneumokokbakterien
- Mæslinger
- Fåresyge
- Røde hunde
- Livmoderhalskræft, analkræft og kønsvorter

Vaccinationerne er gratis, og det er frivilligt, om du vil lade dit barn vaccinere. Det er de praktiserende læger, som vaccinerer.

Desuden kan kvinder, som ikke tidligere er vaccineret mod røde hunde, blive gratis vaccineret, og alle voksne, der ikke tidligere er vaccineret mod mæslinger eller har haft sygdommen, kan blive gratis vaccineret.

Vaccinationsprogrammet

Tabellen viser, hvilke vaccinationer Sundhedsstyrelsen anbefaler og hvornår.

Alder	Vaccination mod	Børneundersøgelse
5 uger		√
3 mdr.	Difteri, stivkrampe, kighoste, polio, <i>Haemophilus influenzae type b</i> (Hib) infektioner + pneumokoksygdom	
5 mdr.	Difteri, stivkrampe, kighoste, polio, <i>Haemophilus influenzae type b</i> (Hib) infektioner + pneumokoksygdom	√
12 mdr.	Difteri, stivkrampe, kighoste, polio, <i>Haemophilus influenzae type b</i> (Hib) infektioner + pneumokoksygdom	√
15 mdr.	MFR: mæslinger, fåresyge og røde hunde	
2 år		√
3 år		√
4 år	MFR: mæslinger, fåresyge og røde hunde	√
5 år	Re-vaccination mod difteri, stivkrampe, kighoste og polio	√
12 år	<i>Human papillomavirus</i> – HPV: livmoderhalskræft, analkræft og kønsvorter (2 gange)	
Kvinder fra 18 år	Røde hunde (MFR)	
Voksne fra 18 år	Mæslinger (MFR)	

Hvorfor vaccinerer vi i Danmark?

Børnevaccinationsprogrammet beskytter dit barn imod sygdomme, der kan være alvorlige og give varige skader. I værste fald kan de være dødelige.

Nogle af sygdommene er næsten udryddet i Danmark, men de findes i andre lande. De kan derfor vende tilbage til Danmark, hvis vi ikke vaccinerer.

- Nogle vacciner beskytter mod sygdomme, som især kan være livstruende for spædbørn – fx kighoste og pneumokoksygdom.
- Andre vacciner beskytter mod infektioner, som er så smitsomme, at de fleste børn ville blive syge, hvis ikke vi havde et vaccinationsprogram. Mange børn bliver helt raske efter at have haft sygdommen, men ved en epidemi er der børn, der bliver alvorligt syge og kan få varige mén – fx af mæslinger, fåresyge og polio.
- Der er også vacciner, som forebygger alvorlige, men sjældne sygdomme som stivkrampe og difteri.

Et barn, som ikke er vaccineret, risikerer at få infektionerne i en senere alder, hvor sygdommene kan have et mere alvorligt forløb end i barnealderen.

Sygdommene

Difteri

Difteri er en smitsom sygdom, der skyldes bakterien *Corynebacterium diphtheriae*. Difteri er livstruende selv under gode og moderne behandlingsforhold.

Sygdommen begynder oftest med feber og en alvorlig halsbetændelse med belægninger og hævede slimhinder, som kan medføre kvælning.

Bakterierne kan danne et giftstof (toksin), der kan sprede sig til andre dele af kroppen. Herved kan der opstå betændelse i hjertemusklen og i nervesystemet.

I de sidste 50 år har der kun været enkelte tilfælde af difteri i Danmark. Der er dog stadig en risiko for at blive smittet i udlandet, ligesom besøgende kan tage bakterien med ind i landet.

Stivkrampe

Stivkrampe (tetanus) skyldes stivkrampebakterien *Clostridium tetani*. Bakterien findes især i jorden og trænger ind i kroppen fra fx forurenede sår.

Sygdommen smitter ikke fra person til person.

Bakterien danner et giftstof (toksin), der trænger ind i nervesystemet og medfører muskelstivhed og anfald af kramper. I værste fald kan vejrtrækningen stoppe.

Tidligere kunne nyfødte få stivkrampe på grund af forurening af navlen, men nu er risikoen størst hos ældre mennesker, som ikke er vaccineret, og som har et forurennet sår. Sygdommen er sjælden med højest to tilfælde om året.

Kighoste

Kighoste skyldes bakterien *Bordetella pertussis*. Den smitter via dråber fra luftvejene, oftest ved hoste eller nys. Bakterien er meget smitsom. Kighoste hos spædbørn kan være livstruende.

Sygdommen ligner i begyndelsen en almindelig forkølelse, men udvikler sig i løbet af 1-2 uger med meget voldsomme og langvarige hosteanfald.

Hosten kommer i stød lige efter hinanden og forhindrer barnet i at trække vejret. Derefter kommer hivende indånding ("kigen"). Barnet hoster sejt slim op og kan kaste op ved et hosteanfald. Hosteanfaldene er meget udmattende, og helt små børn har ikke kræfter til at hoste det seje slim op.

Milde tilfælde af kighoste hos større børn eller voksne kan ligne en forkølelse eller halsbetændelse.

Spædbørn bliver ofte smittet af større søskende eller voksne i hjemmet. Derfor bør forkølede eller hostende personer så vidt muligt undgå kontakt med spædbørn, som ikke er vaccineret. Lægen kan eventuelt give et spædbarn forebyggende antibiotika, hvis barnet har været udsat for smitte.

Polio (børnelammelse)

Polio skyldes *poliovirus*, som er meget smitsomt.

De fleste, der bliver smittet med poliovirus, får ingen symptomer eller kun lettere symptomer som feber og hovedpine i nogle dage. Under én procent får alvorlige lammelser.

Lammelserne kan omfatte nogle enkelte muskelgrupper eller være så omfattende, at også musklerne til brug for vejtrækningen bliver lammet. Nogle patienter har lammelser resten af livet, mens andre kommer sig. Man kan dø af sygdommen.

Der er fortsat få lande i verden, hvor der forekommer poliotilfælde. Selvom vi ikke har haft poliosmitte i Danmark i over 40 år, er det alligevel vigtigt, at alle fortsat vaccineres, indtil sygdommen er udryddet på verdensplan.

Hjernehindebetændelse (meningitis) og strubelågsbetændelse – forårsaget af Hib-bakterien

Bakterien *Haemophilus influenzae type b* (Hib) kan især hos små børn give alvorlige og potentielt livstruende sygdomme som meningitis (hjernehindebetændelse) og strubelågsbetændelse.

Ved meningitis har barnet typisk høj feber og er alment påvirket. Barnet kan være uroligt eller døsig, og det kan være svært at få kontakt med barnet. Ved strubelågsbetændelse har barnet typisk synkesmerter og er alment utilpas. Barnet kan have svært ved at trække vejret. Hib-meningitis kan give varige mén som nedsat hørelse og hjerneskade.

Før vaccinen blev indført i Danmark, døde små børn hvert år af Hib-meningitis, men nu er sygdommen meget sjælden.

Hib-vaccinen beskytter ikke mod de former for meningitis, der skyldes virus eller andre bakterier end Hib.

Hjernehindebetændelse (meningitis) og andre sygdomme – forårsaget af pneumokokker

Pneumokokker er det danske navn for bakterien *Streptococcus pneumoniae*. Alvorlig sygdom med pneumokokker kan give varige skader som nedsat hørelse og hjerneskade, i sjældne tilfælde kan det føre til dødsfald.

Sygdommen giver hyppigt akut mellemøre-, bihule- og lungebetændelse. Den kan blive livstruende, hvis bakterien spreder sig til blodbanen og giver blodforgiftning (sepsis) og/eller hjernehindebetændelse (meningitis).

Små børn, ældre og personer med nedsat immunforsvar er særligt udsatte for at blive syge af pneumokokker. Risiko for alvorlig sygdom med pneumokokker aftager med alderen, og børn over fire år har meget lille risiko for at blive alvorligt syge.

Før vaccinen blev indført, havde vi i Danmark årligt ca. 20 tilfælde af meningitis og ca. 50 andre alvorlige tilfælde af pneumokoksygdom hos børn under to år, men nu er antallet af tilfælde faldet til under halvdelen.

Mæslinger

Mæslinger skyldes det meget smitsomme virus *morbillivirus*.

I sjældne tilfælde kan der opstå alvorlige komplikationer ved sygdom med mæslinger såsom hjernebetændelse, der kan medføre varig hjerneskade, døvhed og i værste fald være dødeligt.

Sygdommen begynder som regel med høj feber og forkølelse. Efter 3-4 dage får man et rødplettet udslæt. Barnet får ofte også følgesygdomme som mellemørebetændelse og lungebetændelse.

Næsten alle børn i Danmark fik mæslinger, før vi indførte vaccination. Sygdommen har i mange år været sjælden i Danmark, den er dog fortsat udbredt i mange lande, herunder også i mange lande i Europa.

Voksne kan blive gratis vaccineret mod mæslinger, hvis ikke de allerede har haft sygdommen eller er vaccineret.

Fåresyge

Fåresyge skyldes *parotitisvirus*.

Sygdommen giver betændelse og hævelse i spytkirtlerne, let feber og utilpashed. Op mod 10 % af de smittede kan få hjernehindebetændelse (meningitis). Enkelte børn bliver døve på det ene øre.

Hos drenge i og efter puberteten kan fåresyge give betændelse i testiklerne. Det kan medføre nedsat sæddannelse enten forbigående eller varigt. Det medfører en risiko for, at de får sværere ved at få børn.

Røde hunde

Røde hunde er hos børn en mild sygdom, der skyldes *rubellavirus*. Sygdommen begynder hos børn ofte med forkølelssymptomer og let feber.

Efter et døgn tid kan lymfeknuderne i nakken blive ømme og hævede, og barnet kan få udslæt. Udslættet er småpletet og svagt rødt, og det forsvinder igen i løbet af 2-3 dage.

Vaccination mod røde hunde skal først og fremmest forhindre, at børn smitter gravide. En kvinde risikerer nemlig at føde et barn med misdannelser som øjen-, høre-, hjerne- eller hjerteskader, hvis hun får røde hunde i første halvdel af graviditeten.

Mange andre virussygdomme ligner røde hunde. En gravid kvinde kan derfor ikke vide, om hun har haft sygdommen. Det er årsagen til, at vi tilbyder alle børn vaccination mod røde hunde.

Kvinder i den fødedygtige alder kan blive gratis vaccineret mod røde hunde, hvis ikke de allerede har haft sygdommen eller er vaccineret.

Livmoderhalskræft, analkræft og kønsvorter

Flere kræfttyper skyldes smitte med bestemte typer *human papillomavirus*, også kaldet HPV. HPV smitter primært ved seksuel kontakt.

HPV-infektion er meget almindelig – især blandt unge. Man mærker ikke, at man er smittet, og hos de fleste forsvinder infektionen af sig selv. Hos nogle bliver virus dog ved med at være der, hvilket kan føre til celleforandringer, som mange år senere kan give kræft.

Vaccination beskytter mod syv af de typer af HPV, der er årsag til ca. 90 % af alle tilfælde af livmoderhalskræft og 85 % af alle tilfælde af analkræft. Desuden beskytter den mod de to HPV-typer, som er årsag til 90 % af alle tilfælde af kønsvorter.

Da HPV-vaccination ikke beskytter mod alle tilfælde af livmoderhalskræft, vil alle kvinder over 23 år fortsat blive tilbudt screening for eventuelle celleforandringer i livmoderhalsen. Formålet med screeningen er at finde og behandle forstadier til sygdommen, inden de udvikler sig til kræft.

Vaccinerne

Tabellen viser, hvornår der er indført vaccination mod de forskellige sygdomme i Danmark:

Årstal for indførelse af vaccination imod:	
Difteri	1943
Stivkrampe	1949
Polio	1955
Kighoste	1961
Mæslinger, fåresyge, røde hunde (MFR)	1987
Haemophilus influenzae type b (Hib) infektion	1993
Pneumokoksygdom (Pn)	2007
Livmoderhalskræft (HPV) (piger)	2009
Analkræft (HPV) (dreng)	2019

De sygdomme, vi har vaccineret mod i mange år, er næsten udryddet eller forekommer kun hos ganske få personer.

Det er dog fortsat vigtigt, at så mange som muligt bliver vaccineret, ellers vil sygdommene igen kunne sprede sig. Sygdommene kan være hyppigere i udlandet og kan vende tilbage til Danmark, hvis vi holder op med at vaccinere.

Når vi i Sundhedsstyrelsen tager stilling til, hvilke vacciner, der skal anbefales, vurderer vi, om den smitsomme sygdom er så hyppig og

alvorlig, at alle børn bør anbefales at blive vaccineret. Vi vurderer også, om vaccinen er sikker, og om den kan passe ind i det eksisterende vaccinationsprogram.

Spørgsmål og svar om vaccination

Hvad består en vaccine af?

Vacciner kan indeholde dele fra dræbt virus eller bakterier (fx pneumokok). Vacciner kan også bestå af virus eller bakterier i levende, men svækket form (fx MFR).

Andre vacciner kan bestå af inaktiverede giftstoffer (fx stivkrampe), eller af viruslignende partikler, der er fremstillet ved hjælp af genteknologi (fx HPV).

Hvordan virker en vaccine?

Et barn, der bliver vaccineret, danner antistoffer. Antistoffer er immunforsvarets våben mod virus og bakterier. Man danner antistoffer over for en bestemt sygdom enten ved at blive vaccineret mod den, eller fordi man har haft sygdommen. Når man har dannet antistoffer, er man immun over for den pågældende sygdom.

Immunsystemet kan huske det, hvis et barn senere møder den virus eller bakterie, det er vaccineret mod. Her vil antistofferne forebygge, at man bliver smittet og syg.

Kan mit barn få flere vacciner samtidigt?

Ja. Undersøgelser af vacciner har vist, at vi kan vaccinere mod flere sygdomme samtidigt, så barnet skal stikkes færre gange.

Hvor skal mit barn stikkes?

Det afhænger af den enkelte vaccine, hvor på kroppen barnet bliver vaccineret. Normalt vaccinerer lægen dog små børn i låret og større børn i overarmen.

Kan et sygt barn blive vaccineret?

Det er op til lægen at vurdere, om dit barn er for sygt til at blive vaccineret. Dit barn kan godt blive vaccineret, selv om det er lidt forkølet. For at beskytte de mindste børn mod fx kighoste, er det vigtigt, at vaccinationerne gives på det tidspunkt, der anbefales i børnevaccinationsprogrammet. Spørg derfor altid din læge først, hvis du overvejer at udsætte en af dit barns vaccinationer.

Kan man udsætte en vaccination?

Vi anbefaler, at man overholder de tidspunkter, der er angivet i denne pjece, men af forskellige grunde kan det selvfølgelig være nødvendigt at udsætte en vaccination. Det bør du i så fald tale med lægen om.

Dit barn skal ikke begynde forfra på en vaccinationsserie, hvis en vaccination bliver udsat.

Bivirkninger

Vaccinens virkning og eventuelle bivirkninger

Den læge, der er ansvarlig for vaccinationerne, har pligt til at informere barnet og forældrene om vaccinerne virkning og eventuelle bivirkninger.

Ved besøget hos lægen kan man få udleveret indlægssedlen, som beskriver kendte bivirkninger ved vaccinen. Du kan også finde den på www.indlaegsseddel.dk.

I løbet af et vaccinationsprogram vil de fleste børn opleve almindelige bivirkninger. Det kan fx være hævelse på vaccinationsstedet, kortvarig feber og udslæt. Børnene kan blive irritable, døsig, få urolig søvn, kaste op, få diarré eller nedsat appetit.

Lægemiddelstyrelsen får indberetninger om andre mulige bivirkninger hos børn. Du kan finde mere information om bivirkninger på www.laegemiddelstyrelsen.dk.

Husk at indberette bivirkninger!

Lægen har pligt til at indberette alvorlige eller uventede bivirkninger til Lægemiddelstyrelsen.

Patienter og pårørende kan også indberette bivirkninger på: www.meldenbivirkning.dk.

Du kan søge erstatning hos Patienterstatningen, hvis dit barn får en varig skade efter vaccination.

Syg af vaccinen eller bare syg?

Små børn vil af og til få infektioner eller andre sygdomme, i den periode hvor de bliver vaccineret. Overvej derfor at lade en læge kigge på dit barn, hvis det virker medtaget med fx høj feber i dagene efter vaccinationen.

Difteri-stivkrampe-kighoste-polio og Hib-vaccine (DiTeKiPolHib)

Et barn skal have vaccinen mod difteri, stivkrampe, kighoste, polio og *Haemophilus influenza b* (DiTeKiPolHib) tre gange, når barnet er henholdsvis 3, 5 og 12 måneder.

Vaccinen består af en fuldstændig afgiftet del af difteri-, stivkrampe- og kighostebakteriernes giftstoffer (toksoid), inaktiveret poliovirus og bestanddele af dræbte *Haemophilus influenza b* bakterier.

Hvor længe virker vaccinen?

Efter de tre vaccinationer er barnet beskyttet mod difteri, stivkrampe, kighoste og polio, indtil barnet er 5-6 år.

Når barnet er 5 år, får det endnu en vaccination mod difteri, stivkrampe, kighoste og polio. Barnet vil herefter være beskyttet mod difteri og stivkrampe i yderligere 10 år.

Vaccinationen beskytter mod kighoste i 5-10 år og mod polio resten af livet.

Efter tre vaccinationer mod *Haemophilus influenza b* er børnene livslangt beskyttede.

Hvilke bivirkninger har DiTeKiPolHib-vaccinen?

De hyppigste bivirkninger er rødme og ømhed på vaccinationsstedet. Nogle få børn får desuden feber og utilpashed i de første par døgn efter vaccinationen. I forbindelse med feberen kan der i sjældne tilfælde optræde feberkrampe, især hos børn der i forvejen er disponeret for det.

Pneumokokvaccine

Vaccinen indeholder bestanddele af 13 forskellige typer af pneumokokbakterier – derfor kaldes den 13-valent. Når et barn er vaccineret med den 13-valente pneumokokvaccine, er det beskyttet mod langt de fleste af de typer af pneumokokbakterier, der giver alvorlig sygdom. Vaccinen kan også forebygge lunge- og mellemørebetændelser forårsaget af pneumokker.

Børn under 2 år får pneumokokvaccinen, når de er henholdsvis 3, 5 og 12 måneder gamle. Vaccinen gives på samme tidspunkter som DiTeKiPolHib-vaccinationen, men lægen giver de to vaccinationer forskellige steder på kroppen – normalt på ydersiden af hvert lår.

Pneumokokvaccinen beskytter ikke mod alle typer pneumokokker.

Hvor længe virker vaccinen?

Pneumokokvaccinen virker, indtil barnet er 4 år. Herefter er risikoen for alvorlig pneumokoksygdom meget lille, og det er derfor ikke nødvendigt at blive vaccineret igen.

Hvilke bivirkninger har pneumokokvaccinen?

Op til halvdelen af de børn, der bliver vaccineret, får feber. Enkelte børn kan få høj feber, som kan udløse feberkramper. Ca. 1/3 vil få ømhed og hævelse omkring vaccinationsstedet. Overfølsomhedsreaktioner er sjældne.

Mæslinge-, fåresyge- og røde hunde-vaccine (MFR)

Barnet får tilbudt MFR-vaccination, når det er 15 måneder og igen, når det er 4 år.

Voksne, som er fyldt 18 år, får tilbudt gratis vaccination mod mæslinger, hvis de ikke tidligere er vaccineret eller har haft sygdommen.

Kvinder i den fødedygtige alder får tilbudt gratis vaccination mod røde hunde, hvis de ikke tidligere er vaccineret eller har haft sygdommen.

Vaccinen består af levende, svækket virus, der kan give symptomer, som minder om en meget mildt forløbende infektion.

Der vil stadig kunne opstå mindre udbrud af mæslinger, fåresyge og røde hunde i Danmark, fordi mere end 10-15 % ikke er blevet vaccineret gennem flere år.

Hvor længe virker vaccinen?

Barnet forventes at være beskyttet resten af livet, når det har fået to MFR-vaccinationer.

Hvilke bivirkninger har MFR-vaccinen?

En til to uger efter vaccinationen kan barnet få symptomer, der i mild grad minder om mæslinger, fåresyge og røde hunde. Det skyldes, at vaccinen består af levende, svækket virus.

De hyppigste bivirkninger er feber, snue eller udslæt, som ikke smitter. Hjernehindebetændelse er yderst sjælden.

Difteri-, stivkrampe-, kighoste- og poliovaccine til re-vaccination (DiTeKiPol re-vaccination)

Vaccinen indeholder samme bestanddele som vaccinen mod difteri, stivkrampe (tetanus), kighoste, polio og *Haemophilus influenzae type b* (Hib) (DiTeKiPolHib), men i svagere styrke for difteri og kighoste og uden Hib.

Hvor længe virker vaccinen?

Barnet får en ny vaccination mod difteri og stivkrampe i 5-årsalderen for at sikre langvarig beskyttelse mod begge sygdomme. Barnet vil herefter være beskyttet i yderligere 10 år. Beskyttelsen mod kighoste varer 5-10 år. Barnet er beskyttet mod polio resten af livet.

Hvilke bivirkninger har vaccinen?

Barnet kan få hævelse på vaccinationsstedet efter vaccination mod difteri, stivkrampe, kighoste og polio.

HPV-vaccine mod livmoderhalskræft, analkræft og kønsvorter

Børnevaccinationsprogrammet tilbyder HPV-vaccination til piger og fra 1. september 2019 også til drenge. Drenge, der er fyldt 12 år d. 1. juli 2019 eller senere, kan blive gratis vaccineret mod HPV.

HPV er en seksuelt overført virus, der kan give bl.a. livmoderhalskræft, analkræft og kønsvorter. Barnet bør blive vaccineret, inden det bliver smittet med de typer af HPV, som vaccinen virker imod. Derfor anbefaler

Sundhedsstyrelsen, at børn bliver vaccineret i 12-årsalderen inden deres seksuelle debut. Det gratis tilbud i børnevaccinationsprogrammet gælder, til barnet fylder 18 år.

Børnene skal vaccineres to gange, hvis de får deres første stik, før de fylder 15 år. Der skal gå mindst fem måneder mellem de to vaccinationer, og begge skal være givet inden for 13 måneder. Hvis intervallerne ikke overholdes, skal der gives i alt tre doser.

Børn på 15-17 år skal have tre vaccinationer for at være fuldt dækket. Anden dosis får man efter mindst én måned og tredje dosis mindst tre måneder efter den anden. Alle tre doser skal gives inden for et år.

Hvor længe virker HPV-vaccinen?

Vi forventer, at vaccinen beskytter i mange år.

Hvilke bivirkninger har HPV-vaccinen?

Det er almindeligt at få ømhed, rødme og hævelser, der hvor man bliver stukket, og nogle får lidt feber. Overfølsomhedsreaktioner og andre alvorlige bivirkninger er sjældne.

Kendte bivirkninger er beskrevet i den indlægsseddel, som følger med HPV-vaccinen.

I Lægemiddelstyrelsen overvåges alle indberetninger om formodede bivirkninger ved HPV-vaccinen. Der kommer også indberetninger om formodede bivirkninger, som ikke er beskrevet i indlægssedlen. Du kan finde mere information på www.laegemiddelstyrelsen.dk.

Overvågning af vaccinationsprogrammet

Der bliver hele tiden holdt øje med, om børnevaccinationsprogrammet virker efter hensigten, og om der er behov for ændringer.

Det registreres, hvor mange personer, der får de sygdomme, vi vaccinerer imod. Det bliver også vurderet, hvor mange vaccinationer lægerne giver – og endelig registrerer vi, hvor mange og hvilke bivirkninger, læger og andre indberetter til Lægemiddelstyrelsen.

Det danske vaccinationsprogram er velfungerende. Derfor ser vi i Danmark kun sjældent de sygdomme, som vaccinerne beskytter mod. Det er dog vigtigt at fortsætte med at vaccinere – blandt andet fordi der også er risiko for, at danske børn bliver smittet i udlandet.

Yderligere information

www.sst.dk – Sundhedsstyrelsen

Information om smitsomme sygdomme og offentlige vaccinationsprogrammer.

www.laegemiddelstyrelsen.dk

Information om vacciner og bivirkninger.

www.indlaegsseddel.dk

Information om vacciner og bivirkninger.

www.ssi.dk – Statens Serum Institut

Information om børnevaccinationsprogrammet og de enkelte sygdomme og vacciner.

www.who.int – World Health Organization (WHO)

Information om WHO's mål for børnevaccinationsprogrammer i EU og vaccinationsstatistik i EU.

Sundhedsstyrelsen

Islands Brygge 67

2300 København S

www.sst.dk